

avdeling
Oslo og Akershus

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

Hurdal kommune

postmottak@hurdal.kommune.no

Oslo, 02. mai 2024

Dette brevet sendes på vegne av Akershus og Oslo Orienteringskrets, BirdLife Oslo og Akershus, Naturvernforbundet Oslo og Romerike Sopp- og Nyttevekstforening.

Uttalelse til

Kommunal planstrategi 2024-2027 og planprogram for revidering av kommuneplanens samfunnsdel 2018-2040, Hurdal kommune

Hvilke utfordringer og temaer bør samfunnsdelen ta for seg?

Natur- og klimakrisen

Vi står midt i en naturkrise og en klimakrise. Den internasjonale naturavtalen som ble besluttet i Montreal i desember 2022 skal hjelpe oss å løse naturkrisen. Sammen med resten av verden skal Norge følge opp 2030-målene om 30 % bevaring av land og hav og at 30 % av naturen som i dag er ødelagt, skal restaureres. Mentale utfordringer, livsstilssykdommer og ensomhet er noen av de største helseutfordringene vi står overfor. Naturen er en kilde til forbedret fysisk og psykisk helse. Derfor er ivaretagelse av naturen ikke bare avgjørende for naturen i seg selv, men også for menneskers helse og trivsel. **Det bør i samfunnsdelen legges større vekt på at natur- og klimakrisen er en del av utfordringene kommunen står overfor, og det bør inkluderes spesifikke strategier som skal bidra til løsninger på dette.**

Hvordan kan vi sikre gode innspill i det videre arbeidet fra innbyggere og øvrig nærings- og samfunnsliv?

Bred, aktiv involvering og samarbeid kan bidra til å få fram et helhetlig kunnskapsbilde og kjennskap til utviklingsbehov og muligheter.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftsansjoner
osloogakershus@fnf-nett.no | Storgata 28A, 0184 Oslo | 90 65 16 61/92 42 16 30
organisasjonsnummer 918 940 359 | <https://fnf-nett.no/oslo-og-akershus/>

Kommunen bør synliggjøre mulighetene for tidlig innspill for befolkningen

Vi får alltid tips fra kommuner og andre om viktigheten av å komme tidlig inn i saksprosessen for at våre innspill faktisk kan medvirke til endring av saken. En måte å komme tidlig inn på er å få innsikt i de politiske møtene som behandler innspilte saker (fra f.eks. utbyggere) og kommunens egne utbyggingssaker. Men for å få med seg dette må man tråle postlistene hos kommunen og sakslistene til kommunens relevante politiske utvalg, formannskap og kommunestyre. Dette er en veldig stor jobb for frivilligheten for å få tidlig innsikt. Når en plan kommer på høring til allmennheten, er den ofte allerede såpass gjennomarbeidet at det er mindre sannsynlig med store endringer basert på våre innspill. Paradokset her er at det synes å være en motsatt sammenheng mellom synligheten til saker og graden av påvirkningsmulighet over tid. Jo lengre en sak beveger seg gjennom planprosessen, desto mindre påvirkningsmulighet synes det å være. Samtidig øker imidlertid synligheten til saken utad. Dette er nok ikke bevisst, men pga. selve systemet som ligger til grunn.

Enkel og lettfattelig informasjon til frivilligheten om planprosesser, f.eks. viktigheten av planprogrammet og muligheten for arealinnspill om grønne arealer i kommuneplanprosessen,¹ kan bidra til bedre forståelse.

Kommunen bør vurdere oppsøkende virksomhet som et medvirkningstiltak i utvikling av kommunens planer og spesielt i forbindelse med utarbeidelse av arealplanen. Oppsøkende virksomhet kan innebære å kontakte organisasjoner som representerer personer med spesiell lokalkunnskap for å få deres synspunkter og tilbakemeldinger, på organisasjonenes hjemmebaner, for eksempel biblioteket, speiderhuset eller i turistforeningens lokaler. Oppsøkende virksomhet vil også ofte være en investering i omdømme og bidra til ytterligere forankring av planene.

Kommunen bør vurdere opprettelsen av et rådgivende utvalg for natur

Rådgivende medvirkningsorgan kan gi en direkte og strukturert kanal for dialog og samarbeid mellom kommunale myndigheter og ulike grupper i samfunnet. Rådene kan bidra til å øke forståelsen og kunnskapen om ulike perspektiver og behov i samfunnet, og dermed bidra til mer inkluderende og helhetlige beslutninger. FNF Oslo og Akershus sendte i fjor et innspill til Lillestrøm kommune om opprettelse av et lokalt råd der vi delte våre erfaringer med fordeler og utfordringer rundt slike råd, typer råd vi kjenner til og tips til organisering. [Se brevet her.](#)

Planbehov

Vi leser i utkastet til planstrategi at det kun er samfunnsdelen som skal rulleres i planperioden. Vi mener kommunen bør rullere eller sette i gang med flere planer enn dette. Under kommer vi med innspill til planer kommunen bør ha med i kommende planperiode.

Plan for naturmangfold

Planstrategien må belyse hvordan 2030-målene i naturavtalen skal følges opp i kommunens planlegging. **Vi er kjent med at kommunen utarbeider en plan for naturmangfold og støtter dette, det bør nevnes i planstrategiens oversikt over planoppgaver i perioden.**

Vi viser til vårt innspill til planprogrammet for kommunedelplan for naturmangfold, Hurdal

---

¹ [Eksempel på arealinnspill fra frivilligheten](#) som ble godt tatt imot av Tønsberg kommune, FNF Vestfold 2022

kommune². Å utarbeide en slik plan er også anbefalt i Regjeringens³ og Statsforvalterens⁴ forventningsbrev til kommunal planlegging i 2024. Miljødirektoratet har nylig lansert *Kunnskapsarena for klima og natur i planlegging*. Webinaret «*Hvordan ta hensyn til naturmangfold i planarbeid*»⁵ inneholder mye god informasjon om hvordan vi kan ta hensyn til naturmangfoldet, se særlig eksemplene fra Stavanger kommune.

Plan for frivillighet

Frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoners kunnskap og engasjement gir forvaltningen og politikerne viktige innspill, opplyser og øker engasjementet i befolkningen og får folk ut i aktivitet. **Vi mener at kommunen bør utarbeide en plan for frivillighet** bl.a. for å sikre gode vilkår for frivilligheten som f.eks. faste driftsmidler og fast møteplass med kommunen.

Plan for friluftsliv

Friluftsliv er en viktig kilde til god fysisk og psykisk helse. Lett tilgang til natur i nærmiljøet gir hyppigere bruk. Friluftsliv er også et unikt virkemiddel for å bidra til økt inkludering og motvirke sosialt utenforskap. **Vi mener kommunen bør ha en plan for friluftsliv**. Vi anbefaler kommunen å utarbeide en sti- og løypeplan og inkludere arbeidet med de nasjonale prosjektene *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og Friluftslivets ferdselsårer*.

Klima- og energiplan

Naturområder er nødvendige for å begrense tapet av arter, og å ta vare på naturens økosystemer er blant de beste måtene å motvirke de ekstreme klimaendringene på og samtidig lagre karbon. Regjeringen arbeider med å legge fram en ny stortingsmelding om klima, vårt [innspill til dette arbeidet finner dere her](#)⁶.

Naturinngrep og klimagassutslipp er knyttet sterkt opp til energiproduksjon og -forbruk. Forbruk som fører til mer inngrep i naturen og mer klimagassutslipp er noe vi ikke ønsker, det er derfor viktig å ha en plan for hvordan en kan begrense dette og frigi energi til andre behov.

Dette kan gjøres som en felles klima- og energiplan eller som to separate planer.

Klimatilpasning skal bidra til utvikling av klimavennlige og attraktive boområder som også reduserer de negative effektene klimaendringer har på naturmangfoldet. Som en del av dette må en plan for oppdaterte sårbarhetsanalyser lages, og det må sikres økt kompetanse om klimaendringer og klimatilpasningstiltak gjennom samarbeid med aktører innen forskning og utvikling.

Økt søkelys på energieffektivisering og en plan for dette er nødvendig skal en lettere gjøre gode prioriteringer i fremtiden. Grunnen til det er at all produksjon av energi har ulemper, og er negativt for natur og klima.

Endringene i klima må tas på alvor og vi mener Hurdal kommune må lage en plan for

---

² [Uttalelse til planprogram for kommunedelplan for naturmangfold, Hurdal kommune](#), FNF, september 2023

³ [Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2023](#), Regjeringen

⁴ [Forventninger til kommunal planlegging 2024](#), Statsforvalteren i Oslo og Viken

⁵ [Webinar: Hvordan ta hensyn til naturmangfold i planarbeid](#), Miljødirektoratet, mars 2024

⁶ <https://www.regjeringen.no/contentassets/ac6781f9f9464dc09cc7cea1ecd9ec12/fnf-ostfold.pdf>, Regjeringen

klimatilpasning og en energiplan som tar de nye utfordringene på alvor.

Andre viktige vurderinger

Revidering av kommuneplanen

Det er viktig å rullere arealdelen for å følge opp nye nasjonale og regionale føringer og nye kommunedelplaner og temaplaner. Det har ingen hensikt å lage nye planer dersom ikke arealplanen revideres og tar hensyn til de nye planene.

Vi ber derfor om at kommuneplanens arealdel revideres.

Gjennomfør en planvask

Kommunen bør i planarbeidet ta standpunkt til om arealdelen skal ryddes for gamle og urealiserte planområder og at gamle og helt eller delvis urealiserte reguleringsplaner (for eksempel reguleringsplaner eldre enn 10 år) skal endres eller oppheves. Samtidig bør det avklares om kommuneplanen også skal ajourføres for de områdene som er bygd ut.

Spesielt urealiserte planområder i strandsonen må prioriteres i dette arbeidet, da slike områder er spesielt viktig for både friluftaktiviteter og for biologisk mangfold.

Bit for bit-nedbygging av slike områder innskrenker allemannsretten og bør derfor unngås, bl.a. fordi én enkelt hytte i verste fall kan legge føringer for allemannsretten for 300 meter strandlinje⁷.

Arealnøytralitet

Arealnøytralitet betyr å gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd, heller enn å bygge ut mer natur. Idéen går ut på at man skal ha null tap av natur i den fremtidige utviklingen av kommunen. **Vi ber kommunen ta stilling til om kommunen skal bli arealnøytral.**

Naturrestaurering

FN har utpekt 2021-2030 til verdens tiår for restaurering av økosystemer. I naturavtalen setter verden seg et mål om å restaurere 30 % av forringet eller ødelagt natur. **Vi mener kommunen må inkludere behovet for å skaffe en oversikt over egnede områder for restaurering og hvordan dette kan gjennomføres.** Se eksempel fra pilotprosjektet med metodikk til Nordre Follo kommune⁸.

Vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Åsmund Nordgulen
Koordinator
FNF Oslo og Akershus

---

⁷ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/friluftsliv/friluftsliv-og-allemannsretten/telt-og-hengekoye/>

⁸ [Arealnøytralitet, Nordre Follo kommune](#) og [oversikt over restaurerbar natur i Nordre Follo](#)